

[Annette Just]

og det vil vi da gerne arbejde videre med. Jeg kan ikke se, der står meget andet i det. Men til gengæld synes vi, at forslaget fra hr. Pelle Voigt er at gå langt over den streg, som vi kan være med til, og derfor kan vi ikke gå ind for det.

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (se ovenfor). Også dette dagsordensforslag indgår nu i forhandlingen.

Jørgen Estrup (RV):

Der er gået syv måneder, siden Folketinget sidst havde udenrigspolitisk debat. Datoen, den 14. april 1988, er vi mange som mindes med beskæmmelse. Den dag lykkedes det Folketinget at reducere de globale problemer til spørgsmålet om, hvilken type postforsendelse der var bedst egnet til at orientere fremmede landes orlogsfartøjer om dansk a-våbenfrihed. Verdenshavet måtte vige for andedammen.

Men hinsides andedammen er udviklingen gået stærkt i mellemtiden. INF-aftalen bliver til håndgribelig virkelighed for øjnene af os. Fra at være et lidt uvirkeligt stykke papir manifesterer den sig nu i form af konkret, håndfast opskæring og destruktion af raketter. Symbolværdien af dette praktiske resultat af nedrustningsprocessen kan ikke vurderes højt nok.

Topmødediplomatiet mellem USA og Sovjet arbejder fortsat og åbner mulighed for aftaler om halvering af de strategiske a-våben og om produktionen m.v. af kemiske våben. Der er sket et veritabelt gennembrud i arbejdet med kontrol og verifikation af kernevåbenforsøg.

Nogle af de mest truende regionale konflikter er nu under afvikling, ikke mindst takket være FN's indsats. De sovjetiske styrkers tilbagetrækning fra Afghanistan er i gang, krigen i Golfområdet er stoppet, og senest er der opnået et forhandlingsresultat i det sydlige Afrika, som forhåbentlig inden for længe kan føre til hjemsendelse af cubanske tropper fra Angola og langt om længe selvstyre for Namibia, endelig et optimistisk signal fra det plagede afrikanske kontinent.

I begejstringen over de seneste fremskridt kommer man relativt let til at tegne et for optimistisk billede af udviklingen. Afspændingsprocessen er skrøbelig. Det er ikke svært at forestille sig politiske ændringer, ja, såmænd blot personudskiftninger, som helt kan sætte pro-

cessen i stå. Men uafviseligt er det, at det internationale klima ikke i mange, mange år har åbnet så oplagte muligheder for afspænding og nedrustning. Resultaterne kommer ikke af sig selv. De kræver aktiv indsats også af ikkesupermagter. Faktisk er det de mindre lande, som har mest på spil: Når elefanterne slås, dør græsset som bekendt. Tiden er inde, hvor de små lande bør forsøge, om de kan tænke stort.

I Danmark har vi haft syv måneder til at tænke os om, til at finde kursen fra andedammen og ud til verdenshavet. Allerede under debatten den 14. april 1988 gav mit partis ordfører, fru Lone Dybkjær, udtryk for den afsporing, der efter radikal opfattelse var sket af den udenrigs- og sikkerhedspolitiske diskussion i Folketinget, og jeg vil godt citere et par steder fra fru Lone Dybkjærs tale, Folketingets forhandlinger 1987-88, 1. samling, sp. 9782, hvor det står:

»Jeg har med denne indledning villet spørge, om det ikke efterhånden var muligt at føre en udenrigspolitisk debat, hvor vi stillede os selv det dybere spørgsmål, om vi som lille land, godt nok med i NATO, men klart kritisk medlem, kunne yde et supplerende bidrag til fodnoterne. Eller er det blevet sådan, at vi her i landet ikke kan føre anden udenrigspolitisk debat end den, der føres af indenrigspolitiske grunde, at hverken politikere eller medier interesserer sig for andet end det helt snævre politiske slagsmål, og at verden sådan set er blevet ligeegyldig?«

Op lidt senere, sp. 9783, siger fru Lone Dybkjær:

»I virkeligheden burde den dagsorden, vi i dag skal diskutere, være af en anden art end den, vi rent faktisk er havnet på, nemlig f.eks.: Folketinget pålægger regeringen at komme med et udspil inden en eller anden dato med angivelse af, hvor Danmark kan yde en særlig udenrigspolitisk indsats. Så kunne vi måske have fået en lidt anden debat end den, vi får i dag.«

Som bekendt fulgtes debatten den 14. april 1988 få dage senere af udskrivelse af folketingsvalg, et valg, som befolkningen ikke forstod, som ikke blev forstået af omverdenen, og som derfor burde have været undgået. En gentagelse vil efter radikal opfattelse skade Danmarks interesser.

Det problematiske ved dette forløb og ved den periode, som gik forud, var den internatio-